

УДК 615.838:504

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ БАЛЬНЕОЛОГІЧНИХ КУРОРТІВ

І. Койнова, М. Головатий

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. П. Дорошенка, 41, 79000, м. Львів, Україна*

Розглянуто теоретико-методологічні основи еколого-географічного аналізу, зокрема необхідності створення екологічного паспорта територій. Наведено коротку історичну довідку виникнення ідеї впровадження екологічних паспортів та сучасний стан екологічної паспортизації в Україні. Запропоновано набір еколого-географічних показників, які згруповані у відповідні розділи екологічного паспорта й обґрунтовано доцільність показників для територій бальнеологічних курортів з урахуванням їхньої специфіки.

Ключові слова: еколого-географічний аналіз, екологічний паспорт, бальнеологічний курорт, еколого-географічні показники, бальнеологічні ресурси.

На сучасному етапі розвитку географії еколого-географічні дослідження мають вагомe значення у визначенні гостроти екологічної ситуації територій. Інформація про екологічний стан, отримана в ході цих досліджень, дає змогу ухвалювати ефективні рішення щодо управління територіями для їхнього подальшого збалансованого розвитку. Важливою складовою таких досліджень є еколого-географічний аналіз територій.

Під еколого-географічним аналізом територій розуміють комплексне міждисциплінарне дослідження екологічного стану геосистеми суспільство–природа для її оптимізації, що ґрунтується на інтегративному поєднанні системного, географічного й екологічного підходів [12]. Такі дослідження є географічними за об'єктом і методом, проте екологічними за змістом або предметом. Вони важливі для досліджень регіонального рівня в межах адміністративних одиниць – областей, районів, населених пунктів. Особливо важливі такі дослідження в разі визначення екологічного стану доквілля курортних територій. Бальнеологічні курорти – особливі об'єкти, це освоєні природні території на землях оздоровчого призначення, що мають природні лікувальні ресурси (мінеральні води та пелоїди), необхідні для їхньої експлуатації будівлі та споруди з об'єктами інфраструктури. Тут діє специфічний спосіб природокористування, який має важливе значення в господарстві країни. Тому еколого-географічний аналіз особливо важливий для бальнеологічних курортів.

Наша мета – розробка екологічного паспорта для бальнеологічних курортів як теоретико-методологічної основи для еколого-географічного аналізу території. Для її досягнення слід виконати такі завдання:

- схарактеризувати теоретичні аспекти та методи еколого-географічного дослідження;
- визначити основні характеристики і критерії для еколого-географічного аналізу бальнеологічних курортів;
- сформуванати структуру екологічного паспорта бальнеологічного курорту.

Становлення еколого-географічних досліджень доцільно розглядати як новий етап інтеграції екологічних ідей на географічній основі, концептуальних ідей стратегії сталого розвитку. Концептуальні основи еколого-географічних досліджень закладені в публікаціях Л. Руденка, І. Горленко, Л. Шевченка, В. Барановського [9]. Розробці теоретико-методологічних засад еколого-географічних досліджень присвячена праця В. Пашенка (1994) [7]. О. Топчієв екологічні проблеми розглянув з погляду взаємодії і взаємозалежності компонентів географічної оболонки, її екологічної захищеності й гнучкості в залежності від територіальних поєднань системи природа–населення–господарство [10]. Прикладні засади еколого-географічних досліджень, оцінку та аналіз еколого-географічної ситуації для конкретних територій наведено в праці Л. Царика [12].

Серед сучасних наукових праць, пов'язаних з бальнеологічними курортами Західного регіону України, назвемо працю О. Федунь [111] з вивчення стану ресурсів мінеральних вод та пелоїдів Передкарпаття й оцінки перспективності їхніх територій для розвитку санаторно-курортного господарства та працю Л. Гринів [2], пов'язану з методичними аспектами розробки стратегій сталого розвитку курортних територій. Публікацій у яких би аналізували сучасний стан територій бальнеологічних курортів з еколого-географічного погляду, наразі нема.

Еколого-географічні дослідження можна проводити за допомогою різноманітних методів, однак особливу вагу мають методи первинного збирання інформації, систематизування, узагальнення, статистичного, порівняльно-географічного, математичного, картографічного аналізу. Саме дослідження проводять у декілька етапів. На першому етапі визначають термінологію та основні еколого-географічні характеристики, ведуть безпосереднє збирання інформації зі статистичних та фондових джерел. Загалом цей етап відбувається в камеральних умовах. Прогалини, виокремлені на цьому етапі, потрібно доповнити актуальною інформацією, зібраною на об'єктах дослідження. Тому еколого-географічний аналіз має передбачати обов'язковий етап польових досліджень. Під час них збирають фотографічні матеріали, проводять спостереження, відбір проб води, ґрунту, повітря для лабораторного аналізу, якщо нема даних з попереднього етапу або для перевірки їхньої достовірності. Опісля знову в камеральних умовах отриману інформацію узагальнюють, групують у зручну форму і безпосередньо аналізують та оцінюють екологічний стан об'єкта дослідження. Вже на підставі проведеного аналізу пропонують рекомендації щодо раціонального використання чи охорони об'єкта аналізу та його подальшого розвитку.

Для якісного і достовірного еколого-географічного аналізу зазвичай потрібно зібрати й опрацювати великі обсяги інформації, провести польові обстеження екологічного стану якісних і кількісних показників окремих компонентів довкілля. Оперування таким масивом даних звичайними методами порівняння чи групування не завжди виправдане з погляду оперативності і ресурсозатратності. Тож опрацювання інформації можна розглядати, як важливий етап в еколого-географічному аналізі. Для систематизації цих даних та забезпечення можливості їхнього використання в прогнозуванні розвитку екологічної ситуації, а також ефективного управління територіями пропонуємо створювати електронні бази даних у вигляді екологічного паспорта. Такі електронні екологічні паспорти легко доповнювати новою інформацією про зміни характеристик компонентів довкілля та вибирати з них саме ті дані, які потрібні для раціоналізації природокористування. Тому розробка уніфікованих бланків екологічних паспортів для комплексного аналізу території є особливо актуальною для курортів чи природоохоронних

об'єктів, до яких ставлять підвищені вимоги щодо якості довкілля. Такі розробки матимуть також вагомє значення для поглиблення теоретичних основ еколого-географічних досліджень.

Ідея екологічних паспортів уперше з'явилася в Сибірському відділенні Академії наук колишнього СРСР під час аналізування екологічних проблем озера Байкал (1987). Особливий поштовх вона отримала наприкінці 80-х років ХХ ст. під час численних спроб впровадження екологічного менеджменту й аудиту на підприємствах (Постанова Верховної Ради СРСР від 27.XI.1989 р. "Про невідкладні заходи з екологічного оздоровлення країни"). Спроби розробити структуру екологічного паспорта і провести відповідну паспортизацію промислових об'єктів в Україні зроблено в середині 90-х років ХХ ст. Ініціатором цього процесу було Міністерство охорони навколишнього середовища. Проте через відсутність відповідної національної нормативно-законодавчої бази, методики складання екологічних документів, високу трудомісткість процесу, брак фінансування й спротив дирекцій підприємств ідея екологічної паспортизації не була реалізована [6].

Сьогодні в Україні узгоджено структуру екологічного паспорта тільки для промислового підприємства у вигляді міждержавного стандарту ГОСТ 17.0.0.04-90. Згідно з Законом України "Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру" та чинних постанов Кабінету Міністрів України затверджено "Положення про паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів" для створення загальнодержавного реєстру як складової частини Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру. Окрім того, 2007 р. учені Інституту біології південних морів ім. А. Ковалевського НАН України, Інституту колоїдної хімії й хімії води ім. А. Думанського НАН України та профільного екологічного товариства "СІТАЛЛ" (м. Севастополь) розробили проект екологічного паспорта морських акваторій, який, однак, не був прийнятий законодавчо.

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.IV.1997 затверджено "Порядок складання паспорта річки", у який включено екологічну складову, проте щодо інших об'єктів екологічної паспортизації, якими можуть бути водойми чи окремі території, то наразі законодавчо затверджених відповідних стандартів чи норм нема. У ст. 24 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" декларована вимога ведення екологічних паспортів. Зокрема, Міністерство екології та природних ресурсів веде щорічні екологічні паспорти кожного регіону України із 2005 р. з характеристиками компонентів довкілля і динамікою зміни екологічного стану регіонів за багатьма показниками.

Незважаючи на це, самого визначення поняття "екологічний паспорт" і його типової структури у законодавстві України досі нема, а розроблений законопроект про екологічну паспортизацію ще не прийнятий.

Сучасні науковці по-різному визначають термін "екологічний паспорт". Наприклад, В. Гончарук уважає, що екологічний паспорт – це документ, який фіксує "екологічні хвороби", їхню специфіку й динаміку розвитку, містить необхідну для ефективного вирішення природоохоронних питань інформацію (на рівні окремих об'єктів господарювання, територій, рекреаційних зон, акваторій) [1]. С. Разметаєв під екологічним паспортом розуміє – "документ, що складається з метою забезпечення державного обліку об'єктів, які шкідливо впливають на стан навколишнього природного середовища, контролю за станом екологічної безпеки, відвернення та ліквідації негативного впливу господарської та інших видів діяльності" [8]. Ф. Кіпчач пропонує розглядати екологіч-

ний паспорт як найбільш суттєвий із розроблених нормативно-технічних документів нового типу, який відображає стан об'єктів господарської діяльності людини або ділянок земель різного цільового призначення, на підставі якого визначають їхній вплив на довкілля для класифікації їх за екологічними показниками, контролю й мінімізації цього впливу [3].

Ми пропонуємо такий зміст поняття *екологічний паспорт території* – це нормативно-технічний документ, що охоплює дані геоекологічної характеристики території за допомогою розгорнутої системи різних показників, а також містить інформацію щодо заходів і засобів охорони довкілля. Головною метою створення екологічного паспорта території є створення інформаційної бази для поліпшення екологічного стану території та зменшення різноманітних антропогенних впливів.

Пропонуємо структуру екологічного паспорта, розроблену для бальнеологічних курортів, як територій, де є особливий спосіб природокористування і виникають характерні екологічні проблеми.

Для визначення основних характеристик аналізу бальнеологічних курортів використано загальну методичну схему геоекологічного дослідження міста, наведену в працях О. Топчієва [10] та Ф. Кіпчача [3] з деякими змінами і доповненнями відповідно до специфіки бальнеологічних курортів.

У загальному вигляді екологічний паспорт пропонуємо складати з низки показників, згрупованих у розділи. Статистичну інформацію пропонуємо доповнити тематичними картографічними матеріалами, які наочно відображатимуть відповідні показники. Екологічний паспорт повинен бути складений в електронній формі за допомогою одного з пакетів управління базами даних (наприклад, MS Access). Така форма дасть змогу оперативного знаходити потрібну інформацію чи вносити зміни, підтримуючи інформативність екологічного паспорта в актуальному стані.

Еколого-географічні показники, що визначатимуть екологічний стан бальнеологічних курортів, пропонуємо згрупувати в шість розділів.

Розділ I. Загальна інформація про курорт.

Розділ міститиме дані про місцезнаходження курорту, площу, кількість населення, відпочивальників, зокрема:

- назва курорту (з зазначенням типу населеного пункту);
- площу курорту, га (згідно з межами курорту);
- географічне положення (в адміністративно-територіальному поділі, з зазначенням географічних координат), віддаленість від населених пунктів (км), насамперед обласного чи районного центру (відстані автошляхами та залізницею);
- кількість постійного і наявного населення (населення, яке постійно проживає на курорті, і середньорічна кількість відпочивальників);
- щільність наявного населення, ос/га, ос/км²;
- кількість санаторних закладів, шт. (санаторії, пансіонати, інші заклади, які надають лікувальні послуги);
- кількість ліжкомісць на курорті (од., % від постійного населення);
- кількість відпочивальників за рік – середньорічна кількість відпочивальників на курорті;
- план курорту або карта місцевості з межами курорту, санаторіїв.

Загалом розділ буде основною ідентифікаційною характеристикою курортів, міститиме базові дані для аналізу. Особливу увагу потрібно звернути на пункт кількості наявного і постійного населення. З огляду на специфіку бальнеологічних курортів різни-

ця між цими показниками суттєва і подекуди може досягати 30 %. Велика кількість приїжджих відпочивальників збільшує не тільки щільність населення (подекуди на обмеженій площі курортів), а й величину транспортного, інфраструктурного, а отже, загальноантропогенного навантаження. Кількість санаторних закладів і ліжкомісць свідчатиме про рівень розвитку і забезпеченості лікувально-відпочинкового комплексу. План або карта місцевості стануть основою для комплексної карти бальнеологічного курорту.

Розділ II. Характеристика природних умов та ресурсів курортів.

У розділі аналізують наявність і використання основних компонентів природного довкілля міста:

- природні умови (фізико-географічні, кліматичні та метеорологічні дані);
- структура земельних ресурсів курортів за категоріями відповідно до законодавства (га, %);
- водні об'єкти в межах курорту та їхні кількісні характеристики (перелік водних об'єктів – річок, озер, ставків, з зазначенням назви, розташування, довжини, площі, об'єму);
- ґрунти (ґрунтова характеристика з ґрунтовою картою);
- кількість і площа зелених зон, га (їхнє розташування, назви, рослинний покрив у межах курорту (перелік типових видів рослин)); належність до об'єктів природо-заповідного фонду;
- загальна площа зелених насаджень (га) та в розрахунку на одного наявного жителя ($\text{м}^2/\text{ос}$) з картою зелених зон.

З цього розділу отримуватимемо дані стосовно забезпеченості природними ресурсами. Природно-географічні умови відобразатимуть основу розвитку курорту. Показники сучасної структури земельних ресурсів не тільки інформуватимуть про розподіл земель різних категорій, зокрема рекреаційного і природоохоронного призначення, від них залежатиме й екологічний стан курортів. Інформація про наявність водних об'єктів свідчатиме про забезпеченість водними ресурсами, а дані стосовно паркових лісонасаджень – про забезпеченість зеленими зонами на курортах як індикаторами сприятливої екологічної ситуації, що є достатньо важливим.

Розділ III. Характеристика бальнеологічних ресурсів та умов їхнього використання.

Безпосередньо стосується бальнеологічних курортів, охоплюватиме такі показники:

- перелік наявних бальнеологічних ресурсів, їхні види і типи;
- перелік, джерел чи ресурсів, які експлуатують (перелік безпосередніх місць витоку чи видобування з додаванням відповідного фото);
- хімічний склад, властивості (кількісний і якісний аналіз бальнеологічних ресурсів);
- показання до лікування (відповідно до медико-біологічного висновку);
- затверджені запаси ($\text{м}^3/\text{добу}$, відповідно запасів, затверджених у ДКЗ України);
- обсяги видобування/використання, $\text{м}^3/\text{рік}$;
- схема розташування місць витоку, джерел чи покладів бальнеологічних ресурсів;
- опис місць витоку/видобутку (відповіді на запитання за результатами польових досліджень);
- дотримання режиму санітарного зонування для свердловин і місць витоку (згідно з Постановами Кабінету Міністрів України);
- стан огорожі свердловини, позначень, маркувань;

- наявність скиду господарських чи промислових стоків поблизу джерел;
- інтенсивність потоку рекреантів біля джерел;
- близькість до автошляхів, будівель;
- стан території навколо джерел/свердловин (витоптування, засмічення, ерозійні процеси);
- стан безпосереднього місця витоку води (бювету).

Цей розділ відображає специфіку бальнеологічних курортів – наявність мінеральних вод чи пелоїдів. Показники кількості, типів і лікувальних властивостей мінеральних вод та пелоїдів характеризуватимуть бальнеологічні ресурси та можливості їхнього застосування. Дані стосовно об'ємів, запасів і використання дадуть змогу проаналізувати теперішній стан ресурсокористування і виявити можливості подальшого розвитку чи необхідності обмеження та потребу його раціоналізації. Опис джерел і місць витоку на підставі польових спостережень дасть змогу отримати актуальні дані про їхній режим експлуатації та екологічну ситуацію навколо них, а звідси, відповідно, запропонувати рекомендації щодо усунення негативних впливів чи підтримки задовільного екологічного їх стану. Схема розміщення джерел і місць витоку бальнеологічних ресурсів буде включена в комплексну еколого-географічну карту курорту.

Розділ IV. Антропогенний вплив та якість довкілля курортів.

Четвертий розділ міститиме характеристику несприятливих фізико-географічних процесів, опис господарського розвитку, основні джерела забруднення довкілля, дані стосовно об'ємів скидання стічних вод, викидів в атмосферу, утворення побутових і промислових відходів, а також показники якості середовища міста, зокрема, ступінь забруднення водоймищ, водотоків, ґрунтів, повітряного басейну міста. Додатково сюди входитиме карта забрудненості курортів з розташуванням джерел забруднення чи місць з інтенсивним антропогенним навантаженням. Показники:

- сучасні шкідливі екзогенні фізико-географічні процеси (зсуви, карсти, підтоплення, заболочення тощо);
- потенційно небезпечні виробництва (назва, кількість, вид продукції, розташування, рівень шкідливості);
- використання (об'єми забору) водних ресурсів, млн м³, у тім числі господарсько-питні та інші потреби;
- кількість джерел забруднення води (назви, кількість, розташування, санкціоновані та несанкціоновані);
- дотримання санітарно-захисних зон довкола водних об'єктів;
- об'єми скинутих стічних вод, тис. м³, у тім числі нормативно чисті та без очищення;
- кількість шкідливих речовин, скинутих у поверхневі води зі стічними водами (за інгредієнтами), т/рік;
- якісний стан поверхневих вод (покомпонентне перевищення ГДК забруднювальних речовин, кількість відібраних проб і перевищень за рік);
- кількість джерел забруднення атмосфери (назви, кількість, розташування, санкціоновані й несанкціоновані);
- кількість шкідливих речовин, що надходять від джерел забруднення атмосфери (за інгредієнтами), т/рік;
- якісний стан атмосферного повітря (покомпонентне перевищення ГДК забруднювальних речовин, кількість відібраних проб і перевищень за рік);
- інтенсивність автомобільного руху на дорогах курорту, кількість зареєстрованих

автомобілів, наявність об'їзних доріг, стан дорожнього покриття;

- поводження з твердими побутовими відходами:
- кількість утворених твердих побутових відходів, тис. м³/рік та в середньому на одного наявного жителя;
- місце вивезення твердих побутових відходів;
- кількість несанкціонованих сміттєзвалищ у межах курорту;
- кількість майданчиків для збирання твердих побутових відходів, їхній стан, рівень забезпеченості;
- наявність системи первинного чи вторинного сортування сміття;
- поводження з промисловими відходами:
- кількість утворених промислових відходів, тис. м³/рік, у тім числі відходи першого–третього класу небезпеки, наявність, розташування та стан місць зберігання промислових відходів;
- перевищення ГДК забруднювальних речовин у ґрунті;
- наявність джерел електромагнітного забруднення (антен підсилення стільникового зв'язку);
- стан зелених насаджень (витоптування, ерозія, засмічення, захаращення);
- карта з нанесеними джерелами забруднення, забрудненості територій (покомпонентні) та поширенням несприятливих процесів.

Наведені вище показники свідчать про ступінь антропогенного навантаження на курортах, надмірний прояв якого знижуватиме привабливість та цінність бальнеологічних курортів. Дані про наявність негативних фізико-географічних процесів, які часто мають антропогенний характер, даватимуть змогу тримати в полі зору потенційні загрози для курортів. Проблема поводження з відходами є актуальною для будь-якої території, тим більше для курортних, де відбувається значна міграція рекреантів. Інформація цього розділу характеризує сучасний екологічний стан курортів і дасть змогу проаналізувати загрози для подальшого збалансованого розвитку курортів.

Розділ V. Контроль за екологічним станом курортів.

П'ятий розділ визначатиме показники контролю за станом навколишнього середовища, у тім числі забезпеченість пунктами контролю забруднення довкілля, і відобразить сучасний стан системи екологічного моніторингу. Міститиме такі показники:

- наявність і кількість пунктів контролю за забрудненням атмосфери (розташування, адреса, підпорядкування, контрольовані інгредієнти, частота контролю);
- наявність і кількість пунктів контролю за забрудненням води (розташування, адреса, підпорядкування, інгредієнти, частота контролю);
- наявність і кількість пунктів контролю за забрудненням ґрунту (розташування, адреса, підпорядкування, інгредієнти, частота контролю);
- кількість і частота контролю автомобілів на токсичність вихлопів (інстанція, що проводить заміри);
- кількість вимірювань шумового фону (з них перевищень встановлених норм шуму з прив'язкою до території);
- карта з нанесеними пунктами контролю (моніторингу).

Цей розділ дає змогу проаналізувати ефективність та виявити недоліки сучасної системи екологічного контролю за станом довкілля. Маючи таку інформацію, можна отримувати оперативні дані щодо екологічного стану компонентів довкілля бальнеологічних курортів. Передусім це важливо для прийняття оптимальних і своєчасних управлінських рішень.

Розділ VI. Заходи, засоби та витрати на охорону курортної території.

Цей розділ міститиме перелік дій, спрямованих на забезпечення охорони довкілля, раціоналізацію природокористування на курортах, а також розгорнуту інформацію щодо обсягів матеріального і фінансового забезпечення заходів охорони території курортів з державного бюджету та інших джерел. У ньому будуть:

- опис заходу;
- обсяг фінансування (суб'єкт, відповідальний за фінансування);
- суб'єкт, відповідальний за проведення природоохоронних робіт;
- час реалізації.

Розділ відображатиме заходи, що їх уживають органи місцевого самоврядування для підтримки належного стану бальнеологічних курортів або ліквідації негативних наслідків антропогенного впливу (теперішніх або майбутніх). Додатково він міститиме аналіз виконання та результати попередніх природоохоронних програм.

Згідно з даними екологічного паспорта бальнеологічного курорту у вигляді сформованої електронної бази даних можна складати карти покомпонентного екологічного стану чи комплексну еколого-географічну карту, де будуть нанесені джерела, витoki чи місце видобування мінеральних вод і пелоїдів, санаторно-курортні заклади, зелені зони, поширення небезпечних фізико-географічних процесів, потенційно небезпечні підприємства (виробництва), організовані й неорганізовані джерела забруднення атмосфери, водних об'єктів, електромагнітного забруднення, місця несанкціонованих сміттєзвалищ, транспортні магістралі, пункти екологічного моніторингу. Така комплексна карта дасть змогу визначити місця зі складною екологічною ситуацією, що дуже важливо для планування подальшого розвитку курорту та вирішення екологічних проблем.

Отже, запропонована схема допоможе зібрати воедино інформацію про наявність, забезпеченість, використання різних видів ресурсів, у нашому випадку бальнеологічних, про сучасний екологічний стан і загрози, які виникають чи можуть виникнути на територіях курортів. На підставі отриманих даних можна оперативно реагувати та ухвалювати ефективні управлінські рішення щодо подальшого розвитку курортів і підтримання високої якості довкілля. Тому розробка екологічних паспортів територій є важливим завданням у рамках еколого-географічних досліджень.

Екологічна паспортизація передусім актуальна для тих територій, де є специфічне природокористування, підвищені вимоги до якості довкілля, або для територій з напруженою чи критичною екологічною ситуацією. Насамперед це рекреаційні, курортні зони, території об'єктів природо-заповідного фонду тощо.

Запровадження екологічних паспортів дасть змогу вирішити одну із складностей комплексного еколого-географічного аналізу бальнеологічних курортів – оперування великими обсягами даних, що знижуватиме ймовірність виникнення хибних висновків унаслідок неврахування окремих показників чи помилки в їхньому групуванні. Додатково зменшуватимуться затрати ресурсів на виконання аналізу інформації і підвищуватиметься швидкість отримання результатів, на підставі яких можна запропонувати рекомендації щодо раціонального використання, охорони та збалансованого розвитку територій бальнеологічних курортів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гончарук В. Національна екологічна безпека та екологічна паспортизація водних об'єктів / В. Гончарук, Г. Білявський, М. Ковальов, Г. Рубцов // Вісник НАН України. – 2009 – № 5. – С. 25–29.
2. Гуличко О. І. Методика формування стратегій сталого соціально-економічного розвитку курортно-рекреаційних територій і курортних центрів / О. І. Гуличко, Л. С. Гринів, Н. М. Герасимчук. – Львів, 2007. – 52 с.
3. Кіпчач Ф. Я. Екологічна паспортизація : курс лекцій. – Львів, 2006. – 148 с.
4. Микула О. Я. Кадастр природних ресурсів : навч. посіб. / О. Я. Микула, М. Г. Ступень, В. Ю. Пересоляк. – Львів, 2006. – 192 с.
5. Ніколаєв К. Д. Екологічна паспортизація туристичних об'єктів як складова природоресурсного права / К. Д. Ніколаєв, К. О. Бабікова, В. М. Ісаєнко // Международная Академия наук и Высшего Образования. – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru>
6. Отчет по научно-исследовательской теме “Экопаспорт”, ООО “СИТАЛЛ”. – Севастополь, 2007.
7. Пащенко В. М. Основні поняття і проблеми еколого-географічних досліджень / В. М. Пащенко // Укр. геогр. журн. – 1994. – № 4. – С. 8–16.
8. Разметаєв С. В. Екологічний паспорт // Екологічна енциклопедія: у 3 т. / [редколегія: А. В. Толстоухов (гол. ред.) та ін.]. – К. : ТОВ “Центр екологічної освіти та інформації”, 2007. – 325 с.
9. Руденко Л. Г. Еколого-географічні дослідження території України / Л. Г. Руденко, І. О. Горленко, Л. М. Шевченко, В. О. Барановський. – К., 1990. – 32 с.
10. Топчиев А. Г. Геоэкология: географические основы природопользования / А. Г. Топчиев. – Одесса, 1996. – 392 с.
11. Федунь О. В. Бальнеологічні ресурси Передкарпаття / О. В. Федунь. – Львів, 1999. – 168 с.
12. Царик Л. П. Еколого-географічний аналіз і оцінювання території: теорія та практика / Л. П. Царик. – Тернопіль, 2006. – 256 с.

Стаття: надійшла до редакції 5.04.2013

доопрацьована 16.06.2013

прийнята до друку 12.07.2013

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASICS OF ECOLOGY- GEOGRAPHICAL ANALYSIS OF BALNEOLOGICAL RESORTS

I. Koinova, M. Holovaty

*Ivan Franko National University of Lviv,
P. Doroshenka Str., 41, Lviv, 79000, Ukraine*

The article examines theoretical and methodological basis of ecology-geographical analysis of balneological resorts, especially the necessity of creating of ecological passport. Given historical inquiry into the appearance of the idea of ecological passports implementation and the actual state of ecological passportisation in Ukraine. The author grounds major sections of ecological passport for the territory of balneological resorts according to their specificity.

Key words: ecology-geographical analysis, ecological passport, balneological resort, ecology-geographical indices, balneological resources.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ЭКОЛОГО-ГЕОГРАФИЧЕСКОГО АНАЛИЗА БАЛЬНЕОЛОГИЧЕСКИХ КУРОРТОВ**И. Койнова, М. Головатый***Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. П. Дорошенко, 41, г. Львов, 79000, Украина*

Рассмотрено теоретико-методологические основы эколого-географического анализа бальнеологических курортов, в частности необходимости создания экологического паспорта. Приведено краткую историческую справку возникновения идеи внедрения экологических паспортов и современное состояние экологической паспортизации в Украине. Обосновано наполнения основных разделов экологического паспорта для территории бальнеологических курортов в соответствии с их спецификой.

Ключевые слова: эколого-географический анализ, экологический паспорт, бальнеологические курорты, эколого-географические показатели, бальнеологические ресурсы.